

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Oboer/128/2015
Identifikačné číslo spisu:	4613201176
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4613201176.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: A. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/X, XXX XX V., proti povinným: 1/ Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. B. XXXX/XX, XXX XX V., 2/ K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. B. XXXX/XX, XXX XX V., 3/ ART CASA, s.r.o., so sídlom Tomášikova 5/B, 821 01 Bratislava, IČO: 44 308 833, o vymoženie 42.000,-eur, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7Er/145/2013, na dovolanie povinných proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoE/3/2015-158 z 19. marca 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoE/3/2015-158 z 19. marca 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany ako súd prvej inštancie [ďalej tiež ako „exekučný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ v znení pôvodne aplikovaného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), účinného do 30.06.2016] uznesením č. k. 7Er/145/2013-136 zo dňa 24.09.2014 zamietol návrh povinných v 1. a 2. rade na zastavenie exekúcie.

2. Z odôvodnenia prvostupňového súdu vyplýva, že exekúcia voči povinným sa vedie pod sp. zn. EX 36/2013 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. Petra Klimenta, so sídlom Sv. Cyrila a Metoda 4647/1, Topoľčany, ktorému bolo dňa 05.03.2013 udelené poverenie na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 42.000,-eur a trov exekučného konania. Exekučným titulom v predmetnom konaní je notárska zápisnica spísaná dňa 02.10.2012 notárkou Zuzanou Karasovou, so sídlom Notárskeho úradu v Trenčíne, Piaristická 44.

2.1. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 57 ods. 1, 2, 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“ alebo „EP“), § 580, § 597 ods. 1, 2, § 599 ods. 1, § 622 ods. 1, § 623 ods. 1, 2 a § 625 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Povinní v 1. a 2. rade návrh na zastavenie exekúcie odôvodnili tým, že si dňa 04.02.2014 voči oprávnenému uplatnili nárok vo výške 50.290,38,-eur zo Zmluvy o

prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uzavretej dňa 01.10.2012. Výslovili názor, že okamihom prejavu vôle zo dňa 17.02.2014 smerujúceho k započítaniu vzájomne sa kryjúcich pohľadávok vo výške nároku oprávneného uplatneného v exekúcii, došlo k zániku pohľadávky oprávneného voči nim v celej výške, vrátane trov exekúcie. Tvrdia, že zánik pohľadávok podľa § 580 OZ je právnym dôvodom pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f/, g/, ods. 2 EP. Oprávnený s tým nesúhlasil a o. i. uviedol, že od povinných mu prejav vôle o započítaní pohľadávky nebol doručený. Súd mal za nesporné, že povinní vyhotovili list „Uplatnenie reklamácie vzniku väd na predmete kúpy v záručnej dobe s uplatnením spôsobu uspokojenia nároku podľa § 597 ods. 1 Obč. zák.“, v ktorom uplatnili právo zľavy z dojednanej kúpnej ceny vo výške 30.290,38,-eur opierajúc sa o znalecký posudok, náhradu škody vo výške 20.000,-eur (avšak žiadnym spôsobom nepreukázanú), ako aj započítanie vzájomne sa kryjúcich pohľadávok. Bez ohľadu na to, že povinní nepreukázali, že by tento prejav smerujúci k započítaniu bol oprávnenému doručený, v danom prípade nemohlo dôjsť k započítaniu, lebo doposiaľ nebolo preukázané, žeby povinní mali voči oprávnenému pohľadávku spôsobilú na započítanie. Súd zdôraznil, že ak sa na predmete kúpy prejavili nejaké závady, mali povinní najskôr uplatniť právo zo zodpovednosti za vady u predávajúceho v zmysle § 619 a nasl. OZ. Ten by mal následne zaujať stanovisko ohľadom vytýkaných väd, ktoré buď neuzná alebo uzná a zvolí spôsob ich odstránenia. Len samotné ocenenie väd, ktoré stanovili sami povinní a zadali ich ocenenie znalcom, ešte neznamená, že im vznikla pohľadávka spôsobilá na započítanie. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že v danej exekučnej veci nie je dôvod na zastavenie exekúcie, preto návrh povinných v 1. a 2. rade zamietol. Súčasne účastníkov poučil, že proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.

3. Proti uzneseniu prvostupňového súdu podali povinní v 1., 2. a 3. rade odvolanie (č. l. 143 - 150), ktoré Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., uznesením č. k. 7CoE/3/2015-158 zo dňa 19.03.2015, podľa § 218 ods. 1 písm. c/ odmietol ako neprípustné.

3.1. Poukázaním na § 202 ods. 2 O. s. p., § 57 ods. 1 písm. a/ až l/, ods. 2 a § 58 ods. 1, 5 EP, odvolací súd konštatoval, že odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým súd exekúciu zastavil, je prípustné (§ 58 ods. 5 EP). Opačným výkladom tohto ustanovenia (a contrario) dospel k tomu, že proti rozhodnutiu, ktorým konanie zastavené nebolo, teda ktorým bol návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý, odvolanie v zmysle § 202 ods. 2 O. s. p. prípustné nie je. Uviedol, že Exekučný poriadok v ust. § 202 ods. 2 O. s. p. zakotvil možnosť podať odvolanie len v prípadoch, v ktorých dôjde k zastaveniu konania. Ustanovenie § 202 ods. 2 O. s. p. stanovuje zásadu, podľa ktorej proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku, odvolanie nie je prípustné, ak nie je výslovne ustanovené, že odvolanie prípustné je. Exekučný poriadok v § 57 ods. 1 ukladá exekučnému súdu povinnosť zastaviť exekúciu, ak sú dané dôvody uvedené pod písmenami a/ až l/ tohto ustanovenia. V § 58 ods. 5 zároveň výslovne ustanovuje, že proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/, k/ a l/ je prípustné odvolanie, t. j. odvolanie je prípustné proti uzneseniam o zastavení exekúcie, a nie aj proti uzneseniam o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Na základe využitia pravidiel systematického, gramatického a logického výkladu práva sa odvolací súd stotožnil s poučením súdu prvého stupňa v napadnutom uznesení o neprípustnosti odvolania. Odvolanie by bolo prípustné len proti „pozitívnemu“ rozhodnutiu súdu, t. j. proti rozhodnutiu, ktorým súd exekúciu zastaví na základe niektorého z dôvodov podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/, k/ a l/ EP, nie však (aplikujúc výklad opaku) proti „negatívnemu“ rozhodnutiu, t. j. proti rozhodnutiu, ktorým súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne, resp. mu nevyhoví. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/53/2011 z 31.05.2011, ako aj na obsah uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 224/2012-13 zo 04.07.2012, z ktorých vyplývajú závery prijaté odvolacím súdom.

4. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 14.05.2015.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali povinní v 1., 2. a 3. rade (ďalej tiež ako „dovolatelia“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnili procesnou vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a dôvodnosť ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. (č. l. 26 - 28).

5.1. Povinní v dovolaní argumentujú právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky

vysloveným v uznesení č. k. II. ÚS 412/2013-13 zo dňa 04.09.2013, z ktorého vyplýva, že proti výroku okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie odvolanie podať možno (bod 5.2). Ústavný súd poukázal tiež na skutočnosť, že názor vyslovený senátom 6Cdo Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je názorom v podstate menšinovým, nakoľko väčšina ostatných senátov najvyššieho súdu zastáva opačný názor, a to, že slovné spojenie „...rozhodnutia podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ EP..." zahŕňa aj negatívne rozhodnutia podľa uvedených písmen, teda také, ktorými súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne.

5.2. Poukázaním na vyššie označené rozhodnutie ústavného súdu, ako aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/306/2008 zo 14.05.2009, sp. zn. 3Cdo/130/2009 z 24. 09. 2009 a sp. zn. 4Cdo/207/201 z 19.09.2012, povinní v 1. až 3. rade dovolaciemu súdu navrhli, aby uznesenie odvolacieho súdu č. k. 7CoE/3/2015-158 zo dňa 19.03.2015, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 7Er/145/2014-122 zo dňa 29.04.2014 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

6. K dovolaniu povinných sa oprávnený nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podali včas strany sporu zastúpené v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie povinných je dôvodné.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p..

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.. V predmetnej veci je dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho, ktorým odvolanie povinných ako neprípustné, podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odmietol. Keďže sa nejedná o žiaden z prípadov zakotvených v § 239 O. s. p., dovolanie povinných podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

10. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník konania namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania, smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p.. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené.

11. Povinní procesné vady uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p. nenamietli a keďže vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, zameral sa dovolací súd na vadu konania výslovne namietanú povinnými podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. spočívajúcej v tvrdení o odňatí možnosti konať pred súdom.

12. Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti

rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Nie je pritom rozhodujúce, či účastník konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach. Za odňatie možnosti konať pred súdom je potrebné považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., pokiaľ pre takýto postup nebol daný zákonný dôvod.

13. Povinní v 1. až 3. rade vo vzťahu k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. namietli odňatie možnosti konať pred odvolacím súdom ako dôsledok odmietnutia ich odvolania podaného proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým tento zamietol návrh povinných v 1. a 2. rade na zastavenie exekúcie.

14. Podľa § 202 ods. 2 O. s. p., úč. do 16.04.2015 (t. j. aj v čase rozhodnutia prvostupňového súdu, v čase podania odvolania povinnými, ako aj v čase rozhodnutia odvolacieho súdu), odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona. V citovanom ust. § 202 ods. 2 veta pred čiarkou, ako osobitný zákon má Občiansky súdny poriadok na mysli Exekučný poriadok.

15. Podľa § 57 ods. 1 EP, exekúciu súd zastaví, ak sú dané dôvody podľa písm. a/ až k/.

16. Podľa § 58 ods. 5 EP, proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ je prípustné odvolanie.

17. Povinní v dovolaní tvrdia, že z ust. § 58 ods. 4 (správne má znieť „ods. 5“) EP nevyplýva, že odvolanie je prípustné iba voči pozitívnemu rozhodnutiu o návrhu na zastavenie exekúcie (teda len voči rozhodnutiu, ktorým bolo povolené zastavenie exekúcie).

18. Dovolací súd sa pri posudzovaní dovolania povinných priklonil k názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenému v jeho uznesení č. k. II. ÚS 412/2013-13 zo dňa 04.09.2013, ktorým ústavný súd reflektoval na väčšinový názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený k predmetnej problematike, podľa ktorého z hľadiska prípustnosti odvolania proti rozhodnutiam o zastavení exekúcie podľa § 58 ods. 5 EP je právne irelevantné, či odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým sa návrhu na zastavenie exekúcie vyhovel (pozitívne rozhodnutie exekučného súdu), alebo smeruje proti rozhodnutiu, ktorým súd návrh na zastavenie exekúcie zamietol (a teda rozhodol negatívne). Odvolanie proti uzneseniu o zastavení exekúcie je prípustné v závislosti od dôvodu, pre ktorý bola exekúcia zastavená a nie v závislosti od toho, či exekúcia bola alebo nebola zastavená. Ak súd uznesením zamietne návrh na zastavenie exekúcie, je odvolanie tiež prípustné, ak sa v návrhu uplatňovali dôvody v zmysle § 58 ods. 5 EP.

19. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/53/2011 z 31.05.2011, ktorým dôvodí odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, dovolací súd pripomína, že pokiaľ aj senát 6Cdo presadzuje opačný názor, podľa ktorého proti rozhodnutiu, ktorým súd návrh na zastavenie exekúcie zamietol, odvolanie prípustné nie je, ide o menšinový názor, väčšinou ostatných senátov najvyššieho súdu nezdieľaný. Prípady odlišnej interpretácie, resp. výkladu právnych noriem v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému. Pokiaľ všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe automaticky vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Judikatúra nie je bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to aj pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen dopĺňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená. Rovnako aj v rozhodovacej praxi senátov najvyššieho súdu môže byť niekedy riešenie interpretačných a aplikačných problémov (odstraňovanie nejednotnosti) spojené s kratším alebo dlhším procesom postupného zjednocovania názorov, v počiatočnej fáze ktorého nie je vylúčená možnosť výskytu rozhodnutí spočívajúcich na odlišných alebo až protichodných názoroch.

20. V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožňuje s interpretačnými závermi Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenými v jeho uznesení č. k. II. ÚS 412/2013-13 zo dňa 04.09.2013, prihliadajúc na názory ďalších senátov najvyššieho súdu v obdobných veciach (napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/306/2008, 3Cdo/130/2009, 4Cdo/207/2012, 1MCdo/13/2011), má za to, že pri výklade znenia ust. § 58 ods. 5 EP, podľa ktorého „proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ je prípustné odvolanie“, je potrebné použiť jeho extenzívny (rozširujúci) výklad a pod slovným spojením „proti rozhodnutiam podľa...“ rozumieť rozhodnutia, ktorými bola exekúcia zastavená, rovnako aj rozhodnutia, ktorými bol návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý.

21. Preto pokiaľ okresný súd v poučení svojho rozhodnutia vyslovil, že proti tomuto uzneseniu (ktorým návrh povinných v 1. a 2. rade na zastavenie exekúcie zamietol) nie je možné podať odvolanie, jednoznačne pochybil. Odvolací súd, ktorý pochybenie exekučného súdu v nesprávnom poučení mohol odstrániť vecným prejednaním odvolania povinných, tým, že tak neurobil, ale naopak, stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu a odvolanie povinných odmietol bez toho, aby na to bol daný zákonný dôvod, spôsobil, že povinným sa takýmto postupom súdu odňala možnosť pred ním konať. Výskyt tejto procesnej vady (zakotvenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), je zo zákona vždy dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v konaní postihnutom touto vadou. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takomto konaní nemôže byť považované za správne. Rozhodnutie odvolacieho súdu uvedenou procesnou vadou konania bezpochyby trpí.

22. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že povinní opodstatnene namietli existenciu vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., preto uznesenie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.), vysporiada sa s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p.. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.